

[Hartvig Frisch.]

lem Lande. Norge selv har jo talrige Pagter løbende Verden over.

Fra et dansk Synspunkt maa det derfor betragtes som en Værdi, at en Stormagt, der er vort Naboland, uden ringeste Forbehold, bortset fra den 10-aarige Varighed, afstaar fra enhver Magtanvendelse over for os. Forlængelsesbestemmelserne er jo tilmed saadanne, at der skal et positivt Skridt til Opsigelse. Med den bedste Vilje til at veje og vurdere de andre nordiske Staters Svar maa jeg erkende, at den danske Regering har handlet klogt og rigtigt ved at svare ja paa Indbydelsen til disse Forhandlinger.

Det næste Punkt for Overvejelse er da selve Udformningen af den endelige Traktat, der nu med sine to Artikler og tilhørende Protokol foreligger for det høje Ting. I Artikel 1, 1ste Stykke, indeholdes den almindelige Erklæring om Afstaaelse fra enhver Art af Magtanvendelse. I 2det Stykke føjes hertil den deraf nødvendige Følge i Forholdet over for tredje Magt. Man frasiger sig her Ret til under Krigsaktion fra tredje Magt paa nogen Maade at yde en saadan Aktion sin Støtte.

Det maa her bemærkes, at der naturligvis udtrykkeligt staaar at yde *Aktionen* Støtte. Dette er ganske det samme, som er gældende efter de sædvanlige Neutralitetsregler. Ikke desto mindre kan der rejses og har der ogsaa været rejst det Spørgsmaal, om Ordet „Støtte“ ikke er saa vagt, at det kan fortolkes paa en Maade, der under en Konflikt vilde være uheldig for Danmark.

Et Udtryk for en saadan Tvivl finder jeg f. Eks. i „Aalborg Amtstidende“ for 21. Maj, som jeg gerne vil have Tilladelse til at citere. Bladet skriver i en Leder:

„Selv om der ikke bliver Tale om, at nogen krigsførende Magt vil annektere Danmark, kan vi alligevel komme i en yderst kritisk Situation, hvis man med Pagt i Haand forlanger, at vi ikke maa handle med andre end Pagtens Indehaver. Vi vil da baade miste betalingsdygtige og velvillige Kunder og maa desuden nøjes med Betaling for vore Varer til de Priser og paa de Vilkaar, som en eneste Kunde i monopoliseret Pagtstilling kan og vil byde os. Det kan blive økonomisk og politisk Ruin for os.“

Hele denne Tankegang, der her gennem „Aalborg Amtstidende“ er kommet til Orde, hviler, som man ser, paa den Opfattelse, at Ordet „Støtte“ i Artikel 1, Stk. 2, skal kunne fortolkes om enhver Forbindelse med tredje Magt.

Det er derfor overordentlig betydnings-

fuldt, at der til Traktaten er knyttet en Undertegningsprotokol, hvori Ordet „Støtte“ præciseres paa en Maade, der sikrer den fuldkomne Neutralitet. Det siges nemlig udtrykkeligt, at Støtte i traktatstridig Forstand ikke foreligger, naar den ikke-konflikt-ramte Parts Opræden er forenelig med de almindelige Regler for Neutralitet. Og der tilføjes for Tydeliggørelses Skyld, at Fortsættelsen af den normale Vareudveksling og Varetransit med Trediemagt ikke vil være at betragte som Støtte.

Med Erfaringerne fra den sidste store Krig i Erindring maa man lægge den allerstørste Vægt paa denne Protokoludtalelse. Heri indeholdes nemlig den Praksis, som det lykkedes vort Land at faa respekteret under den 4-aarige Krig.

Som Følge heraf synes det klart, at den foreliggende Traktat er i den klareste Overensstemmelse med den Neutralitetspolitik, som er fælles for hele Norden.

At der i det kommunistiske „Arbejderbladet“ er ført en hidsig og vedvarende Agitation saavel mod Forhandlingens Paa-begyndelse som mod selve Traktaten kan ikke undre. Dette Blad driver jo sin Propaganda ud fra det Synspunkt, at jo vanskeligere Danmarks Stilling til Tyskland bliver, des bedre. Denne besynderlige Tankegang kan egentlig kun forstaaes ud fra en fremmed Magts Interesse, og det er vel ogsaa Forklaringen paa, at Kommunisterne fører den højroastede Krigspolitik, de gør. (Afbrydelse af *Aksel Larsen*). Jeg mener den Politik, der føres gennem „Arbejderbladet“.

Men lige saa vigtigt det maa være for os som Stat at forankre vor Neutralitetspolitik saa sikkert som muligt, lige saa nødvendigt er det at betone over for visse andre Røster, at der ikke heri ligger nogen Stillingtagen, hverken for eller imod denne eller hin Magt eller Gruppe af Magter. I „Nord-schleswigsche Zeitung“ for 24. Maj finder jeg en Udredning af Traktatens Betydning, hvori det blandt andet siges, at det drejer sig om „en Indstilling af hele det offentlige Liv efter den danske Regerings offentlige Neutralitetserklæring“. Med Ordet „Indstilling“ har jeg forsøgt at oversætte *Ausrichtung*, som ikke findes paa Dansk i helt samme Form. Vi maa som Danske bestemt væge os mod saadanne Antydninger, der intet har at gøre med Neutralitetsbegrebet. Det danske offentlige Liv er ikke underkastet Tvangsbestemmelser af nogen Art, og det kan kun skade Forholdet mellem Nationer at fremsætte Fortolkninger af den Art. Det stærkeste ved den danske Neutra-